

This eChok volume of
Genesis ~ Volume 1

Dedicated in loving memory of
**Joseph and Adele
Mizrahi ל"ה**

by their son ~ David

and in memory of

Arthur Sulcov ל"ה

*by his loving wife Esther
and children ~ Robert and Sherry*

In memory of
**Jacob and Mary
Hidary**

By their Children

Practical Law:**Rambam, Foundation Laws of the Torah 6**

(1) It is permissible to erase any prefix appended to God's name. For example, the *lamed* of *l'Adon--ai* [for the Lord], the *bet* of *b'Eilokhim* [in God], and the like do not have the sanctity of God's name. Any suffix appended to God's name, such as the *khaf* of *Elokhekhah* [your God], the *khaf mem* of *Elokheikhem* [your (pl.) God], and the like, may not be erased. They are like the other letters of a Divine Name, because the Name sanctifies them. But even though they are sanctified and it is forbidden to erase them, one who erases these subordinate letters is not flogged, but he is given lashes for rebellion. (2) If one writes the *alef lamed* of *Elokhim* or the *yud khey* of *Hashem*, it may not be erased (and, needless to say, *yud hey* which is a name by itself), because this name

is part of the explicit name. But if one writes *shin dalet* of *Shakkai* or *tzadi vet* of *Tzivakot*, this may be erased. (3) Other terms by which the Holy One, blessed is He, is praised, such as Gracious, Merciful, the Great, the Powerful, the Awesome, the Faithful, the Zealous, the Strong, and the like, are like other holy writings and may be erased.

TOLDOT FOR MONDAY**TORAH****תולדות ליום שני****תורה**

יכין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד' דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

כה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן כָּלוּ כְּאֹדֶרֶת שֵׁעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו: כו וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצֵא

כה וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כָּלוּ כְּאֹדֶרֶת שֵׁעָר וַיִּקְרְאוּ שְׁמוֹ עֵשָׂו: כו וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצֵא

(25) The first one came out red, completely [covered in hair] like a hairy cloak, so they [all] called his name Eisav. (26) After that, his brother came out, his hand

RASHI

(25) **Red** — *A sign that he would be one who sheds blood. (ibid.). כלו כאדרת שער* — [means:] Like a cloak that is full of hair, i.e., [completely covered with hair.] just like a woolen robe is full of fibers. Flocheide in Old French. ויקראו שמו עשו — Everyone called him this name, because he [emerged from the womb as

הלכה הרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו
א כל הנטפֵל לשם מלפניו מותר למוחקו כגון למ"ד מלה' וב' מבאלהים וכיוצא בהן אינן בקדושת השם. וכל הנטפֵל לשם מאחריו כגון ה' של אלהיך וכ"ם של אלהיכם וכיוצא בהם אינם נמחקים והרי הם בשאר אותיות של שם מפני שהשם מקדשם ואף על פי שנתקדשו ואסור למוחקם. המוחק אלו האותיות הנטפלות אינו לוקה אבל מכין אותו מכת מרדות: ב כתב אל"ף למ"ד מאלהים יו"ד ה"א מדה' אינו נמחק ואין צריך לומר י"ה שהוא שם בפני עצמו מפני שזה השם מקצת שם המפורש הוא. אבל הכותב שי"ן דל"ת משדי צד"י ב"ת מצבאות הרי זה נמחק; ג שאר הכנויין שמשבחין בהן את הקדוש ברוך הוא כגון חנון ורחום הגדול והגבור והנורא הנאמן קנא וזקן וכיוצא בהן הרי הן בשאר פתבי הקדש ומותר למוחקן:

רש"י

(כה) אֲדָמוֹנִי. סימן הוא שיהא שופך דמים: כלו כְּאֹדֶרֶת שֵׁעָר. מלא שער בטלית של צמר המלאה שער פלוקיץ"א בלע"ז: ויקראו שמו עשו. הכל ויקראו שמו עשו

אָחִיו וַיֵּדֹ אַחֲזֵת בְּעֵקֶב יַעֲקֹב יֵשׁוּ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ
נֶפֶק אַחֲזֵה וַיֵּדִיהַ אַחֲזֵדָא
בְּעֵקֶבָא דְעֵשׂוּ וַיִּקְרָא שְׁמִיהַ

grasping Eisav's heel. He called his name Yaakov. And Yitzchak was sixty years

RASHI

רש"י

if fully] “made (עשו)” [i.e., as if fully developed,] replete with hair, as one who is many years old. (26) **After that, his brother came out ...** — [Since the preceding verse had stated “The first one came out,” then our verse should have said “After that, the second one came out.”] I have heard a Midrash Aggadah that expounds this verse according to its plain meaning, [thus explaining why our verse does not call Yaakov “the second one,”] as follows. [Yaakov's grasping Eisav's heel was in an attempt to hold him back, so that he, Yaakov, could emerge as the firstborn. And truly

קראו לו בן לפי שהיה נעשה ונגמר בשערו כבן שנים הרבה: (כו) ואחרי כן יצא אחיו וגו'. שמעתי מרש אגדה הדורשו לפי פשוטו בדין היה אוהו בו לעבבו. יעקב נוצר מטפה ראשונה ועשו מן השניה צא ולמד משפופרת שפיה קצרה תן בה שתי אבנים זו תחת זו והנכנסת ראשונה תצא אחרונה והנכנסת אחרונה תצא ראשונה נמצא עשו הנוצר באחרונה יצא ראשון ויעקב שנוצר ראשונה יצא אחרון ויעקב בא לעבבו שיהא ראשון ללידה כראשון ליצירה ויפטור את רחמה ויטול את הבכורה מן הדין: בעקב עשו. סימן שאין זה מספיק לגמור מלכותו עד שזה עומד ונטלה הימנו: ויקרא שמו יעקב. הקדוש ברוך הוא (אמר אתם קריתון

speaking,] Yaakov had a justifiable right to grasp Eisav in order to hold him back [from emerging first. For] Yaakov was formed from the [union of his mother's egg and the very] first drop [of his father's semen], while Eisav [was formed] from the second [drop of semen]. We can go and learn this [principle of “first-in last-out”] from [inspecting] a tube [which is closed at one end and] whose opening is narrow. If we insert two stones into this tube, [the first] one then lying under the other, [you will find that] the stone which had been inserted first will come out last [because it lies deep within the tube, under the second stone], while the stone that had been inserted last [is now lying on top, and] will emerge first. Hence, [by using this tube model to represent the female reproductive organs, and the stones to represent the drops of semen,] we find that Eisav, who was actually formed [at conception] second [just like the stone that was inserted second], would emerge first, while Yaakov, who was formed first, would emerge last. Thus, Yaakov [the one with the true right of precedence,] came to hold Eisav back [from emerging first, in an attempt to achieve that] he, Yaakov, would come out first at birth, just as he had indeed been formed first [at conception]. And thereby, by emerging first from the womb, Yaakov would have been able to [technically] claim the legal birthright as the firstborn [an entitlement that was anyway rightfully his, rather than having to buy it from Eisav later on] (see the ensuing verses, Rashi on verse 31 below, and Bereishit Rabbah 63:8). **[Grasping] Eisav's heel** — [And why specifically his heel? This was] a sign that Eisav would hardly finish the period of his kingdom's domination, when Yaakov would be there [“at his heel,”] and will take the dominion from him (see Pirkei d'Rabbi Eliezer 32). **He called his name Yaakov** — [i.e., it was] the Holy One, Blessed is He [Who called him Yaakov. Other

יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בְּרֵשִׁית שְׁנֵינָן
כִּד יֵלֶדֶת יִתְהוֹן: כּו וּרְבִי
עוֹלָמִיָּא וְהוּהּ עֵשׂוֹ גְּבֵר

יַעֲקֹב וַיִּצְחָק בְּרֵשִׁית שְׁנֵינָן בְּלֶדֶת אֹתָם:
כּו וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד

old when she gave birth to them. (27) The lads grew up, and Eisav became a

RASHI

versions of Rashi: (G-d says) You named your firstborn, therefore, now, I will name my firstborn and this is what is referred to when the verse states, “He called his name Yaakov”. Another explanation [of our verse]: It was his father [Yitzchak who] called him Yaakov (יעקב), on account of his grasping [Eisav's] heel [where the word for “heel” is עקב, from which יעקב is derived].

[Yitzchak was] sixty years old — [Why did Yitzchak wait until he was 60 years old until he prayed for Rivkah to become pregnant? Well, since Yitzchak married Rivkah when he was 40 years old and she

was 3 years old (see verse 20 above and Rashi there), therefore] ten years elapsed from the time he married her until she became 13 years old and capable of becoming pregnant [at which point Yitzchak was 50 years old]. Throughout the ensuing ten-year period [until he was 60 years old], Yitzchak waited in hope and anticipation for her [to conceive], just as his father had done with Sarah (see Rashi Genesis 16:3). But since Rivkah did not become pregnant then, Yitzchak knew that she was sterile, and thus [only at that point, when he was 60,] did he pray for her. [Now, after his father, Avraham, had waited ten years for Sarah to become pregnant, he then married her handmaid, Hagar (Genesis 16:3).] But Yitzchak did not want to marry a handmaid [of Rivkah's at this point, as a second wife, for the purpose of having children], because he had been sanctified at Mount Moriah, to become a “burnt-offering without any blemish” [and thus, a handmaid was not worthy of marrying a man of such holy status. And Yitzchak would not settle for any other woman, even a noble one, for he knew that Rivkah was his soul mate (Gur Aryeh)]. (27) **The lads grew up, and Eisav became ...** —

[Scripture infers here, that their identity only came to the fore when the lads grew up. For] as long as they were small children, [their true identities] were not recognized through their actions, and no one could specifically determine the nature of each one [of the lads]. However, when they became thirteen years old, Yaakov went on his way to the houses of Torah study, while Eisav went on his way to idolatry (Bereishit Rabbah 63:10). **[A man] who knew [how to] ensnare** — i.e., to ensnare and deceive his father with his mouth [i.e., through verbal trickery (see Rashi next verse)]. Eisav would [slyly] ask [Yitzchak] his father: “Father how

רש"י

לכבדוכם שם אף אני אקרא לבני בכורי שם הדא הוא דכתיב ויקרא שמו יעקב. דבר אחר אביו קרא לו יעקב על שם אחיזת העקב: בן ששים שנה. עשר שנים משנשאָה עד שנעשית בת שלש עשרה שנה וראויה להריון ועשר שנים הללו צפה והמתין לה כמו שעשה אביו לשרה ביון שלא נתעברה ידע שהיא עקרה והתפלל עליה ושפחה לא רצה לשא לפי שנתקדש בהר המזריה להיות עולה תמימה: (כו) ויגדלו הנערים ויהי עשו. כל זמן שהיו קטנים לא היו נכרים במעשיהם ואין אדם מדקדק בהם מה טיבם ביון שנעשו בני שלש עשרה שנה זה פרש לבתי מדרשות וזה פרש לעבודת אלילים: ידע ציד. לצוד ולרמות את אביו בפיו ושאלו אבא

נחֲשִׁירְכוּ גִבֵּר נֶפֶק לְחֻקְלָא
וַיַּעֲקֹב גִבֵּר שְׁלִים מְשֻׁמֵּשׁ בֵּית
אוֹלְפָנָא: כח ורחם יצחק ית
עֲשׂו אָרִי מְצִידִיהָ הָיָה אֲכִיל
וּרְבִקָּה רְחִימַת יֵת יַעֲקֹב:

אִישׁ שָׂדֵה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהֳלִים:
כח וַיֶּאֱהָב יִצְחָק אֶת־עֲשׂו כִּי־צִיד בְּפִיו
וּרְבִקָּה אֶהָבַת אֶת־יַעֲקֹב:

man who knew [how to] ensnare, a man of the field. But Yaakov was a pure man, who remained in the tents [of Torah]. (28) Yitzchak loved Eisav because he would eat from that which he had hunted. But Rivkah loved Yaakov.

RASHI

רש"י

do we take tithes from salt and straw?” [And although salt and straw are exempt from tithes, even by Rabbinical enactment, nevertheless,] his father gained the false impression that he wished to be so meticulous with mitzvot [that he wanted to tithe even these things!] (Bereishit Rabbah 63:15). **A man of the field** — [This expression does not mean

הַיֶּאֱרָךְ מֵעֲשִׂירֵין אֶת הַמֶּלַח וְאֶת הַתְּבֵן כְּסָבוֹר אֲבִיו שֶׁהוּא מְדַקְדֵּק בְּמִצְוֹת: אִישׁ שָׂדֵה. כְּמִשְׁמְעוֹ אָדָם בְּטַל וְצוּרָה בְּקִשְׁתּוֹ חַיִּית וְעוֹפּוֹת: תָּם. אֵינּוּ בָקִי בְּכָל אֵלֶּה אֲלֵא כְּלָבוֹ בֶּן פִּיּוֹ מִי שֶׁאֵינּוּ חֲרִיף לְרִמּוֹת קְרוּי תָּם: יֹשֵׁב אֹהֳלִים. אֶהָלוֹ שֶׁל שָׁם וְאֶהָלוֹ שֶׁל עֵבֶר: (כח) בְּפִיו. כְּתַרְגּוּמוֹ בְּפִיו שֶׁל יִצְחָק. וּמְדַרְשׁוֹ בְּפִיו שֶׁל עֲשׂו שֶׁהָיָה צָד אוֹתוֹ וּמְרַמְהוּ בְּדַבְּרָיו:

that he worked the fields (like e.g., Genesis 4:2 or Genesis 9:20), but rather, it is] to be understood literally, i.e., [he was] an idle man, [spending his time in the field by] hunting animals and birds with his bow [and arrow]. **Pure** — [Yaakov was pure and simple,] not acquainted in all these [deceitful and idle pursuits]. His mouth [purely and genuinely] represented what was in his heart. Anyone who is not cunningly deceitful is called תָּם, meaning “pure and simple.” **יֹשֵׁב אֹהֳלִים** — [literally, “remaining in tents,” meaning here that he remained (or “lived),” יֹשֵׁב,] in the tents of Sheim and Eiver (Bereishit Rabbah 63:15). (28) [צִיד] בְּפִיו — [literally, “there was hunting in his mouth,” here meaning] as it is translated [by Onkelos]: In Yitzchak’s mouth [i.e., Eisav brought from that which he had hunted, and gave it to his father, Yitzchak, to eat]. And the Midrash explains this expression [“hunting in his mouth”] to mean: “[There was hunting] in Eisav’s mouth,” for Eisav would ensnare (צד) his father by deceiving him with words [thus “in his mouth”] (Tanchuma 8).

PROPHETS Malachi 1

נביאים מלאכי פרק א

ז מְקַרְבֵּין אֶתוֹן עַל מִדְּבַחִי
כְּרֵבֵן מְרַחֵק וְאֵם תִּימְרוֹן כְּמֵא
מְרַחֵק בְּדֹאֲתוֹן אֲמָרִין פְּתוּרָא
דְּיֵי בְּסִיר הוּא: ח וְדֹאֲתוֹן

ז מְגִישִׁים עַל־מִזְבְּחִי לֶחֶם מְגָאֵל וְאֲמַרְתֶּם בְּמִה
גֵּאֲלִנוּךְ בְּאֲמַרְכֶּם שְׁלַחַן יְדוּהָ נִבְזָה הוּא: ח וְכִי־

(7) You offer polluted bread on My altar. And you say: “How have we polluted You?” By saying: “The table of the Lord is contemptible.” (8) And when you

RASHI

רש"י

(7) **Polluted bread** — *abominable* — **Is** לֶחֶם מְגָאֵל. מֵתֵעֵב: נִבְזָה הוּא. שֶׁאֵין מְגִיעַ לְכֹל

מִקְרָבִין דְּעוֹר לְדַבְחָא הָלֵא
 בִּישׁ וּדְאִתּוֹן מִקְרָבִין דְּחִגְרִי
 וּדְמָרִיעַ הָלֵא בִּישׁ קְרִיבוּהִי
 כְּעֵן לְשִׁלְטוֹנָךְ דְּעֵלְךָ הִיתְרַעִי
 בְּךָ אוּ הִיִּסב אֲפָךְ אָמַר יי
 צְבָאוֹת: ט וְכַעַל צְלוּ כְּעֵן קָדָם
 אֱלֹהָא וּיִקְבַּל צְלוֹתְנָא מִיְדְּכֹן
 הָוּה דָּא הִיתְנַסְבוּן לְכוֹן אֲפִין
 אָמַר יי צְבָאוֹת: י מִן אַף הָכָא
 בְּכוֹן וּיְגוּף דְּשִׁי בֵּית מִקְדָּשִׁי
 וְלֹא תִקְרְבוּן עַל מִדְּבַחִי קְרָבָן מְרַחֵק לֹא רַעְוֵא קְדָמִי בְּכוֹן אָמַר יי צְבָאוֹת וּקְוִרְבָן לְרַעְוֵא לֹא אֲקַבֵּל
 מִיְדְּכֹן:

תִּגְשׁוּן עוֹר לְזִבְחָא אֵין רָע וְכִי תִגְיִשׁוּ פֶסַח וְחִלָּה אֵין
 רָע הַקְרִיבוּהוּ נָא לְפַחְתְּךָ הִירְצֵךְ אוּ הִישָׂא פְנִיךָ
 אָמַר יְדוּה צְבָאוֹת: ט וְעַתָּה חֲלוּ-נָא פְנֵי-אֵל וַיִּחַנְנֵנוּ
 מִיְדְּכֶם הִיְתָה זֹאת הִישָׂא מִכֶּם פְּנִים אָמַר יְדוּה
 צְבָאוֹת: י מִי גַם-בְּכֶם וַיִּסְגֹר דְלֹתַיִם וְלֹא-תֵאִירוּ
 מִזְבְּחֵי חֲנֹם אֵין-לִי חֶפֶץ בְּכֶם אָמַר יְדוּה צְבָאוֹת
 וּמִנְחָה לֹא-אַרְצֶה מִיְדְּכֶם:

offer a blind [animal] as a sacrifice, there is nothing wrong [in this]! And when you offer a lame or sick [animal], there is nothing wrong [in this]! Present it now to your governor; will he be pleased with you? Or will he show you favor? said the Lord of Hosts. (9) And now, please, entreat the favor of God that He may be gracious to us. This has been of your doing. Will He accept any of you? said the Lord of Hosts. (10) Oh that there were even one among you that would shut the doors, that you might not kindle fire on My altar in vain! I have no pleasure in you, said the Lord of Hosts, nor will I accept a meal-offering from your hand.

RASHI

contemptible — *for each priest deserves to receive his portion of the offering, only a ke-zayit or two.* (8) **There is nothing wrong [in this]** — *i.e., Is this not something evil.*
To your governor — *to your ruler.*
 (9) **And now, please, entreat** — *And now, how can you priests think to be the emissaries of Israel, to seek mercy for them, since you are the source of this evil?* (10) **Oh that there were even one among you** — *Oh that a good man would arise from among you who would shut the doors of My temple, so that no contemptible offering would be brought there.*

רש"י

כִּהֵן עַל חִלְקוֹ מִן הַמִּנְחָה רַק בְּזֵית אוּ כַפּוּל: (ח) אֵין רָע. וְכִי אֵין זֶה דְבַר רָע: לְפַחְתְּךָ. לִשְׂר שְׁלֵךְ: (ט) וְעַתָּה חֲלוּ נָא. וְעַתָּה אַתֶּם הַכֹּהֲנִים אֵיךְ יַעֲלֶה בְלִבְכֶם לְהִיּוֹת שְׁלוּחֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים הֲרִי מִיְדְּכֶם הִיְתָה זֹאת הָרַעְוָה: (י) מִי גַם-בְּכֶם וְכו'. הֲלוֹאֵי וְיִקוּם אִישׁ טוֹב בְּכֶם שְׂיִסְגֹר דְלֹתַי מִקְדָּשׁ לְבִלְתֵּי הִבִּיא שָׁם קְרָבָן מִתְעַב:

Writings Mishlei 5

כתובים משלי פרק ה

כ וְלָמָּה תִשְׁגָּה בְנֵי בִזְרָה וְתִחַפֵּק חַק נְכָרִיָּה: כֹּא פִי כ וְלָמָּה תִשְׁרַגֵּג בְּרִי
 (20) Why then will you, my son, be smitten by a strange woman, and embrace

RASHI

רש"י

(כא) פִי נִכַח עֵינַי וְגו' מִפְּלֵס. שׁוֹקֵל דְרַכְיוּ כַמָּה

נֶכַח | עֵינַי יְדוּה דְרֵכֵי־אִישׁ וְכָל־מַעַגְלֹתָיו מִפְּלִים: בְּנוֹכְרֵיָא אוּף לָא תַחְבֵּק
 כִּב עוֹנוֹתָיו יִלְכְּדוּ אֶת־הַרְשָׁע וּבַחְבְּלֵי חַטָּאתוֹ עוֹבָא דְאַחֲרֵיָא: כּא מְטוּל
 יִתְמַךְ: כּג הוּא יְמוֹת בְּאִין מוֹסֵר וּבְרַב אוֹלָתוֹ יִשְׁגָּה: דְּקָדָם עֵינױ דְּאַלְהָא אֲנוּן
 אֲרַחֲתֵיהּ דְּגַבְרָא וְכוּלְהוֹן שְׁבִילוֹי גְלָן קְדָמוֹי: כּב חוּבוֹי
 דְּרִשְׁעָא קָמְטִין לֵיהּ וּבַחְבְּלֵי דְחֲטוּי נִתְפַכֵּר: כּג הוּא יְמוֹת בְּלֵא מְרֻדוֹתָא וּבְסוּגָאֵי דְשִׁטוּיָתָהּ נִטְעֵי:

the bosom of an alien? (21) For the ways of man are before the eyes of the Lord, and He weighs his entire course. (22) His own iniquities shall ensnare the wicked, and he shall be enmeshed in the cords of his sin. (23) He shall die for lack of instruction, and in his great folly he shall stagger.

RASHI

רש"י

עוֹנוֹת וְכַמָּה זְכוּיֹת בְּיָדוֹ: (כּג) בְּאִין מוֹסֵר. בְּשִׁבִיל
 הַשְּׁלֵא לְקַח מוֹסֵר:
 the eyes of the Lord [and He weighs his entire course] — *He weighs his ways, how many sins and how many merits he [man] possesses.* (23) **For lack of instruction** — *because he did not accept instruction.*

Mishnah Shabbat, chapter 6

משנה שבת פרק ו

(1) With what may a woman go out, and with what may she not go out? [i.e., on the Sabbath. The general rule is that a woman may wear superfluous garments which are ornamental, except some which the Rabbis prohibited for fear that she might remove them for a friend's inspection and admiration, accidentally carrying them meanwhile in the street. Those which are not considered ornamental are forbidden to carry.] A woman may not go out with wool ribbons, linen ribbons, or straps around her head [i.e., used for tying down her hair, since,] she may not perform ritual immersion while wearing them, unless she loosens them [to allow water to flow between them and the hair or skin, we therefore, fear, if she wants to immerse, she may come to remove them]. Nor [may she go out] with frontlets [ornaments worn on the forehead], bangles [tied to the sides of the frontlets hanging alongside the ears], if they are not sewn [to her hat or other hair covering], or with a pad [a colorful protective pad worn under the frontlet and sometimes worn as an ornament on its own] into the street [but she may wear the pad in a courtyard,

רבנו עובדיה מברטנורא

א במה אשה. שבראשה. אכולהו קאי, אחוטי צמר ופשתן ורצועה, שמקלעת בהן שער שבראשה. ומה טעם לא תצא בהם בשבת, מפני שאמרו חכמים בחול לא תטבול בהם עד שתרפם, לפיכך בשבת לא תצא בהם, דלמא מתרמיא לה טבילה של מצוה ושריא להו ואתיא לאתויניהו ארבע אמות ברשות הרבים: עד שתרפם. שתתירם קצת שיהיו רפויין ויכנסו המים ביניהם שלא יהיו חוצצים בטבילה: בטוטפת. ציץ שקושרין על המצח מאוון לאוון: סנובוטין. תלוין

whereas all the others are forbidden even in a courtyard, lest she forget herself and go out into the street], or with a golden city [an ornamental crown which contained a picture of Jerusalem], nor with a necklace, nose rings, or finger-ring [even] which has no signet, nor [even] with an unpierced needle [an ornamental pin without an eye]. Yet if she does go out [with these], she is not liable to a sin-offering [because all these are ornaments, hence they are only Rabbinically prohibited, lest she remove them to show her friends]. (2) A man may not go out with a nail-studded sandal [Rabbinically forbidden so that people would not be reminded on a Sabbath or a Festival of an unfortunate occurrence. At one time fugitives from persecution who were hiding in a cave panicked and killed one another with their studded shoes (see Shabbat 60a)], nor with a single [sandal], if he has no wound on his foot [either because he may be suspected of carrying the other sandal under his garments or because he may evoke ridicule, which will then cause him to remove and carry it. But when one foot is wounded, there is no fear of this]; nor with *tefillin* [even according to those who maintain that one is required to wear *tefillin* on Sabbath, we fear that if he goes outside with them and must relieve himself, he will remove them] nor with an amulet, if it is not from an expert [an amulet

הַרְבֵּים. וְלֹא בְעִיר שֶׁל זָהָב, וְלֹא בְקֶטְלָא, וְלֹא בְנֻזְמִים, וְלֹא בְטַבְעַת שְׁאִין עֲלֶיהָ חוֹתֶם, וְלֹא בְמַחֲט שְׁאִינָה נְקוּבָה. וְאִם יִצְאָתָּה, אִינָה חֵיבַת חֲטָאתָ: בִּלְאִי יֵצֵא הָאִישׁ בְּסַנְדָּל הַמְסוּמָר, וְלֹא בְיַחֲד בְּזֶמַן שְׁאִין בְּרַגְלוֹ מִכָּה, וְלֹא בְתַפְלִין, וְלֹא בְקַמִּיעַ בְּזֶמַן שְׁאִינוּ מִן

רבנו עובדיה מברטנורא

בטוטפת ובאין על הצדעים עד הלחיים, עניות עושות אותן של מיני צבעונין, עשירות עושות אותן של כסף ושל זהב, ומתוך שחשובין הן חיישינן דלמא שלפא ומחוייאי לחברתה: **בזמן שאינן תפורים**. בשבכה שבראשה. אבל תפורים ליכא למיחש לאתויי, שאינה נוטלת השבכה מראשה ברשות הרבים שהרי היא מגלה שעה: **בכבול**. חתיכה של בגד כמו מצנפת קטנה שקושרין אותה על המצח ונותנין הציץ עליה כדי שלא יזיק הציץ במצח, ופעמים שהאשה מתקשטת בו בלא ציץ: **לרשות הרבים**. אבל לחצר שרי. וכל הנוכח למעלה אסורים אף בחצר, דגזור בהו שלא תקשט בשבת כלל לא בחצר ולא ברשות הרבים, ובכבול התירו שלא לאסור את כל תכשיטיה ותתנגה על בעלה. ורמב"ם פירש דלרשות הרבים קאי אכולהו תכשיטין האמורין במתניתין, דכולהו לא אסירי אלא גזירה שמא תעבירם האשה ארבע אמות ברשות הרבים: **עיר של זהב**. עטרת זהב עשויה כמין עיר צורת ירושלים: **ולא בקטלא**. תכשיט שנתון בצואר בדוחק והאשה חונקת עצמה בו כדי שתראה בעלת בשר, ובערבי מכנק"א: **ולא בנזמים**. נזמי האף, אבל נזמי האוזן יוצאין בהן: **חותם**. צורה לחתום בה איגרות או כל דבר סתר, ואע"ג דתכשיט הוא לה אסור דלמא שלפא ומחויאי. אבל יש עליה חותם דלאו תכשיט הוא לה אמרינן לקמן דחייבת חטאת. ואע"פ שמוציאתו באצבע דרך מלבוש, לפי שפעמים שהבעל מסיר אותו מאצבעו ונותן אותו לאשתו להצניעו והיא נותנתו באצבעה והולכת בו, ונמצא שדרך הוצאתו בכך. וכן טבעת שאין עליה חותם דלא הוי תכשיט לאיש חייב חטאת אע"פ שמוציאו באצבעו דרך מלבוש, שפעמים שהאשה נותנתו לו שיליכנו לאומן והוא מוציאו באצבעו: **ואם יצאת**. האשה בכל הנך דאסרינן עד הכא במתניתין אינה חייבת חטאת, דכולהו תכשיטין נינהו ורבנן הוא דגזור בהו דלמא שלפא ומחויאי: **ב בסנדל המסומר**. של עץ הוא ותוחבין בו מסמרות לחזקו. ואסרוהו בשבת וביום טוב משום מעשה שהיה, שפעם אחת היו נחבאים במערה מפני הגזירה, ושמעו קול מעל גבי המערה, כסבורין שעליהן הן באים, דחזקו זה את זה והרגו זה את זה במסמרים שבסנדליהן. ומפני שמעשה זה בשבת היה אסרוהו בשבת וביום טוב, שהוא יום של כנופיא כמו שבת: **ולא ביחיד**. ולא בסנדל יחיד: **בזמן שאין ברגלו מכה**. אית דאמרי טעמא שמא יחשדוהו שהסנדל השני טמון לו תחת כנפיו ומוציאו בשבת, ואית דאמרי דלמא מחייכי עליה ושלף ליה לזה שברגלו ומייתי ליה בידיה. ומיהו בזמן שיש ברגלו מכה שרי לצאת בסנדל יחידי ברגל שאין בה מכה, מפני שמכתו מוכחת עליו: **ולא בקמיע**. שתולין לרפואה:

written by an expert will not be removed], nor with a coat of armor [people seeing it will be needlessly worried on the Sabbath; however, during wartime, one may go out wearing it] nor with a [metal] helmet, nor with iron leg armor [these too, are worn only during wartime]. Yet if he goes out, he does not incur a sin-offering [because these are garments of war, hence they are considered clothing and do not rank as burdens]. (3) A woman may not go out with a needle that has an eye, nor with a ring bearing a signet, nor with a *koliar* [a band encircling the head], nor with a *kobelet* [a small silver or golden box containing perfume], nor with a perfume vial; and if she does go out, she is liable to a sin-offering; this is the opinion of Rabbi Meir [maintaining, that since a majority of women do not wear these they are considered burdens rather than ornaments]. But the Sages rule that she is not liable [a sin-offering] in the case of a *kobelet* and a perfume vial [yet it is Rabbinically prohibited]. (4) A man must not go out with a sword, bow, [a triangular shaped] shield, [a round] shield, or with a spear; and if he does go out, he incurs a sin-offering [since these are not clothes, they are Biblically forbidden]. Rabbi Eliezer says: They are ornaments [of grandeur] for him. But the Sages maintain, [These are not grandiose, rather], they are merely shameful, for it is said, "and they shall beat their swords into plowshares and their spears into pruning hooks; nation shall not lift a sword against nation, nor shall they learn war any more" [Isaiah 2:4] [and if these were indeed ornaments of grandeur, they would not be banished in the future]. A knee-band [to hold up socks] is clean [i.e., is not considered a garment and therefore, is not a vessel and hence; it is not susceptible to impurity], and one may go out with it on the Sabbath; [gold] ankle chains are unclean [i.e.,

הַמְּמַחֶה, וְלֹא בְּשָׂרִיוֹן, וְלֹא בְּקֶסֶדָא, וְלֹא בְּמַגְפִּים. וְאֵם יֵצֵא, אִינוּ חַיִּב חֲטָאֵת: ג' לֹא תֵצֵא אִשָּׁה בְּמַחֵט הַנְּקוּבָה, וְלֹא בְּטַבַּעַת שְׁיֵשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם, וְלֹא בְּכַלְיָאָר, וְלֹא בְּכוּבֵלֶת, וְלֹא בְּצִלּוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן. וְאֵם יֵצֵאתָ, חֵיבֶת חֲטָאֵת, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים פּוֹטְרִין בְּכוּבֵלֶת וּבְצִלּוּחִית שֶׁל פְּלִיטוֹן: ד' לֹא יֵצֵא הָאִישׁ לֹא בְּסִיף, וְלֹא בְּקֶשֶׁת, וְלֹא בְּתָרִיס, וְלֹא בְּאַלְהָה, וְלֹא בְּרַמָּח. וְאֵם יֵצֵא, חֵיב חֲטָאֵת. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, תַּכְשִׁיטִין הֵן לוֹ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵינָן אֶלָּא לְגִנְאֵי, שְׁנֵאמַר (ישעיה ב) וְכַתְּתוּ חַרְבוֹתֵם לְאַתִּים וְחַנִּיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֹרוֹת, לֹא יֵשֵׂא גּוֹי אֶל גּוֹי חָרֵב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה. בִּירִית, טְהוֹרָה, וְיוֹצֵאִין בָּהּ בְּשִׁבְתָּ. כְּבָלִים,

רבנו עובדיה מברטנורא

שאינו מן המומחה. מאדם מומחה שריפא שלשה בני אדם. אבל קמיע הנלקח מאדם מומחה שריפא שלשה בני אדם בשאר קמיעות, אע"ג דלא אתמחי קמיעא, שרי, דתכשיט הוא לחולה כאחד ממלבושיו: **בקסדא.** כובע של ברזל: **במגיפים.** כמו בתי שוקים של ברזל שלובשים במלחמה, ולפי שאין לובשין אותן אלא בשעת מלחמה אסור ללבשן בשבת: **ג' במחט הנקובה.** שתופרים בה, דלאו תכשיט הוא. וחייבת חטאת אע"פ שמוציאה אותה במלבושיה ולא בידה, שאומן שהוציא דרך אומנותו חייב חטאת: **בכוליאָר.** כלי שהאשה מעגלת בראשה כמין טבעת שמסבב הראש, והוא משאוי לפי שאין רוב הנשים יוצאות בו: **בכוּבֵלֶת.** קשר של כסף או של זהב שקשור בתוכו בושם להעביר ריח רע שבאשה: **של פליטון.** מור, שקורין מוסק'ו: **וחכמים פוטרין.** דסברי תכשיטין נינהו. ולכתחלה לא רשאה, דלמא שלפא ומחויא. והלכה כחכמים: **ד' לא יצא.** אם לא לצורך מלחמה: **תריס.** מגן עשוי כתבנית משולש: **אלה.** מגן עגול. ושניהם של עץ. ואני שמעתי אלה מצ"א בלע"ז ובערבי דסו"ס: **וכתתו חרבותם לאתים.** ואי תכשיטין נינהו לא יהיו בטלים לעתיד: **בירית.** אצעדה על השוק להחזיק בתי שוקים שלא יפלו ויִראו שוקיה, הילכך טהורה דלאו תכשיט לנוי הוא, וכלי תשמיש נמי לא הוא אלא כלי המשמש כלי דומיא דטבעות הכלים שהן טהורים: **ויוצאין בה.** דדרך לבישה היא, וליכא למיחש דלמא שלפא ומחויא דלא מגליא שוקה: **כבלים טמאין.** משפחה אחת היתה

susceptible to impurity], and one may not go out with them on the Sabbath [lest one remove it to show friends]. (5) A woman may go out with braids made of [detached] hair [with which she dresses her hair], whether they are of her own [hair] or of her companions, or of an animal [since these are not required to be loosened or removed during immersion (see Mishnah 1, above)],

and with a frontlet and with bangles that are sewn to her [hat (see Mishnah 1, above)]. [She may go out] with a [protective] pad and with a wig [only] into a courtyard; [she may go out] with wadding in her ear, with wadding in her sandals [i.e., any soft substance to ease the foot], and with the cloth prepared for her menstruation; with a peppercorn [for bad breath], with a globule of salt [for a toothache] and any other thing that is placed in her mouth [for pleasant-smelling breath, before the commencement of the Sabbath], provided that she does not place it in her mouth initially on the Sabbath, and if it falls out [on the Sabbath], she may not put it back. As for an artificial tooth, [or] a golden tooth cap: Rabbi permits [she would be too embarrassed to ever remove them], but the Sages forbid it [since they don't match her natural teeth in color, if ridiculed by her friends, she may remove them. Regarding the *halachah*, there are many reasons given why many of these laws don't apply in our times]. (6) She may go out with the *sela* [a coin tied] on a *tzinit* [a callus on the sole of her foot, used

טמאין, ואין יוצאין בהן בשבת: ה' יוצאה אשה בחוטי שער, בין משלה בין משל חברתה בין משל בהמה, ובטוטפת ובסנדלוטין בזמן שהן תפורין. בכבול ובפאה נכרית לחצר. במוך שבאזנה ובמוך שפסגדלה ובמוך שהתקינה לנדתה. בפלפל ובגרגיר מלח ובכל דבר שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתן לכתחלה בשבת. ואם נפל, לא תחזיר. שן תותבת ושן של זהב, רבי מתיר, וחכמים אוסרים: ו' יוצאין בסלע שעל הציניית.

רבנו עובדיה מברטנורא

בירושלים שהיו פסיעותיהן גסות והיו בתוליהן נושרים, והטילו שלשלת בין בירית לבירית שבשוקיה ונעשו כבלים כדי שלא יהיו פסיעותיהן גסות ולא יהיו בתוליהן נושרים, הילכך שלשלת תשמיש דאדם הוא ולא תשמיש כלי לפיכך היא מקבלת טומאה: **ואין יוצאין בהן**. דלמא שלפא לשלשלת שהיא של זהב ומחויא, דכי שקלא לשלשלת לא מגליא שוקה שהרי בירית במקומה עומדת: **ה' חוטי שער**. שער תלוש שעשתה אותן כמין חוטין וקולעת בהן שעה, או אפילו קשרה אותן על פדחתה קשר מהודק, יוצאה בהן, דלא דמי לחוטי צמר וחוטי פשתן דלעיל, לפי שהמים נכנסין בהם ואי מתרמיא לה טבילה אינה צריכה שתתירם ולא אתיא לאתויינהו: **בין משלה בין משל חברתה בין משל בהמה**. צריכי, דאי תנא משלה, משום דלא מאים לה, אבל חברתה דמאים לה אימא ניהוש דלמא שלפא להו ואתיא לאתויינהו. ואי תני של חברתה, משום דבת מינה היא לא מינבר ולא מחייכי עלה ומשום הכי ליכא למיחש דלמא שלפא ואתיא לאתוייה, אבל דבהמה דלאו בת מינה היא ומינבר אימא ניהוש דלמא שלפא לה ואתיא לאתוייה, צריכא: **בזמן שהן תפורין**. לשבכה שבראשה, דתו לא שלפא להו לאחויי: **לחצר**. אכבול ואפאה נכרית קאי, דאסרוה לעיל למיפק ביה לרשות הרבים, והשתא אשמועינן דלחצר מותר: **פאה נכרית**. אשה שאין לה רוב שער לוקחת שער נשים אחרות ומשימה בראשה ונראה כאילו הוא שעה: **במוך שבאזניה**. שנותנת לבלוע ליחה של צואת האוזן: **שבסנדלה**. שלא יזיק הסנדל לכף רגלה: **לנדתה**. באותו מקום שיבלע בו הדם ולא יטנף בגדיה. ואע"פ שאינו קשור, דאי נפל לא אתיא לאתויי מפני מאיסותו. אבל מוך שבאזנה ושבסנדלה לא תצא בו אלא אם כן קשור ומהודק: **בפלפל**. שנותנת בפיה מפני ריח הפה: **ובגרגיר מלח**. שנותנת לרפואת חולי השיניים: **שן תותבת**. נושבת בלחיים במקום השן שנפל לה: **ושן של זהב**. שן שנשתנה מראיתו מחמת עיפוש מכסה אותו בזהב: **רבי מתיר**. לצאת בה, דלא שלפא ומחויא שלא לגלות מומה: **וחכמים אוסרים**. כיון שהוא משונה משאר שיניה דלמא מחייכי עלה ושלפא לה ואתיא

as a remedy for calluses]. Young girls may go out with threads, and even with wood chips in their ears [to prevent the hole pierced for earrings from closing up]. Arabian women may go out veiled, and Median women may go out with their cloaks thrown over their shoulders [fastened over the shoulder by attaching a weight to the corner which hangs

down]. Indeed, all people [may do likewise], as the Sages spoke of normal usage [Arabian and Median women follow these fashions]. (7) A woman may weight [her cloak] with a stone, nut, or coin; [the coin] provided that she does not attach it initially on the Sabbath. (8) An amputee may go out with his artificial [wooden] leg [i.e., even if used only for appearances rather than for support, since, this is considered his shoe]. This is Rabbi Meir's view; while Rabbi Yosi forbids it [if not used for support]. And if it has a receptacle for pads [upon which the stump rests], it is unclean ["unclean" and "clean" mean susceptible and not susceptible to uncleanness, respectively]. A wooden article is susceptible to impurity only when it has a receptacle for objects to be carried with it. If a log is merely hollowed out for the stump, it is not a receptacle in this sense]. His supports [leather supports for one who is missing both legs] are unclean through *midras* [if he is a *zav* (*midras*, i.e., a *zav* who may cause uncleanness through bringing his weight to bear upon an object, e.g., by treading, sitting, or leaning, even if he does not actually touch it with his body. The degree of defilement imposed on the supports thereby is called the *av ha-tumah*, principal degree of uncleanness, which is only one degree less than that of a corpse)], and one may go out with them on the Sabbath [they rank as ornaments], and enter the Temple court while wearing them [though one may not enter wearing his shoes, these are not considered as such]. His stool and supports [this refers to one who is unable to walk upon supports alone, the muscles of his foreleg being atrophied or

רבנו עובדיה מברטנורא

לא תווייה. והלכה כחכמים: **ו בסלע**. מטבע שיש עליו צורה: **שעל הצינית**. מכה שתחת פרסות הרגל וקושרים בה מטבע שיש עליו צורה לרפואה: **הבנות יוצאות בחוטין**. הקטנות מנקבות את אוניהן ואין עושין להן נזמין עד שיגדלו, ונותנין חוטין או קסמין באוניהן שלא יסתמו אוניהם: **ואפילו בקיסמין**. רבותא קאמר, אע"ג דלאו תכשיט של נוי הוא אורחיהו בהכי ולאו משאוי הוא: **ערביות**. בנות ישראל שבערביא: **יוצאות רעולות**. מעוטפות בראשם ופניהם מכוסות חוץ מן העינים, כדרך הערביות: **ומדיות**. בנות ישראל שבמדי: **פרופות**. שמתעטפות בטלית ותולות רצועה בשפתה אחת כנגד צוארה ובשפתה השנית כורכת אבן או אגוז וקושרת הרצועה בכרך ואין הטלית נופלת מעליה: **ז פורפת**. מחברת. תרגום קרסים, פורפין: **ובלבד שלא תפרוף לכתחילה**. אמטבע לחודיה קאי, שלא תפרוף לכתחילה על המטבע, מפני שאסור לטלטלו: **ח הקיטע**. שנקטעה רגלו: **יוצא בקב שלו**. עושין לו כמין דפוס רגל וחוקק בו מעט לשום ראש שוקו בתוכו ואינו נסמך עליו. ומותר לצאת בו, דמנעל דידיה הוי. ורבי יוסי אוסר דלאו תכשיט הוא, והלכה כר"י: **ואם יש לו בית קיבול כתיניתו**. שנחקק בו כדי קיבול של כתיניתו דקין ומוכין להניח ראש שוקו עליהן, מקבל טומאת מגע. אבל אם אין לו אלא בית קיבול שוקו בלבד בלא כתיניתו, לאו בית קיבול הוא לטומאה והוה ליה כפשוטי כלי עץ, דדומיא דשק בעינן דקיבול שלו עשוי לטלטל על ידו מה שנתנן בו, אבל שוקו אינו מיטלטל על גב הכלי: **סמוכות שלו**. יש קיטע שתי רגליו והולך על שוקיו ועל ארכובותיו ועושה סמוכות של עור בשוקיו:

paralyzed. A stool is made for him, and also supports for his stumps, and he lifts and propels himself along with his hands and just a little with his feet too] are unclean as *midras*, and one may not go out with them on the Sabbath [as he does not actually walk upon them, they dangle in the air and may fall off, which will cause him to carry them in the street], and one may not enter the

Temple court with them [since they are regarded as shoes]. *Ankatmin* [a mask for thrilling children] are clean [because it is neither a garment nor an ornament], and one may not go out with it [on the Sabbath for the same reason]. (9) Boys may go out with laces [tied to their hand; this would give them a feeling of a father holding the hand of his son and would drive away feelings of loneliness], and royal children may go out with bells, and all people [may do likewise], but the Sages spoke of the usual practice. (10) One may go out with the egg of a *chargol* [a species of locust used for curing an earache], a fox's tooth [used for treating sleeping disorders], and a nail from [the gallows of] an impaled person as a cure [for various conditions]; this is the opinion of the Sages [according to the version of the Bartenura]; but Rabbi Meir forbids this even on weekdays, on account of the ways of the Amorite [forms of heathen magic, forbidden by "neither shall you walk in their statutes." (Leviticus 18:3) The *halachah* follows the opinion of the Sages and anything of therapeutic nature is not considered being of the ways of the Amorite and permitted.]

בנו עובדיה מברטנורא

טמאין מדרס. אם זב הוא, דהא לסמיכות גופו עבידי ומדרס הן, ונעשו אב הטומאה: **ויוצאין בהן בשבת.** דתכשיט דידיה הן: **ונכנסין בהן לעזרה.** ואע"ג דתנן לא יכנס להר הבית במנעלו, הני לא מנעל נינהו, דלאו בראש רגליו הן: **כסא.** יש קיטע שיבשו ונכווצו גידי שוקיו ואף על ארכובותיו אינו יכול לילך, ועושה כמו כסא נמוך ויושב עליו, וכשהוא מהלך נסמך על ידיו בספסלים קטנים ועוקר גופו מן הארץ ונדהף לפניו וחוזר ונח על אחוריו, והכסא קשור לאחוריו: **סמוכות שלו.** אותו קיטע עושה לו סמוכות של עור או של עץ לראשי שוקיו או רגליו התלויין, וכשהוא נשען על ידיו והוא עוקר עצמו נשען גם על רגליו קצת: **ואין יוצאין בהן בשבת.** דאידי דתלו ולא (מארגי) ומנחי אארעא ומנחין דמשלפוי אתאי לאתויינהו. ואית דאמרי מפני שאין צריכין לו כל כך והווי משאוי: **ואין נכנסין בהן לעזרה.** דמנעל נינהו: **אנקטמין.** כמין פרצוף אדם משונה שמימין על הפנים להבעית בו התינוקות. פירוש אחר, חמור שהליצנים עושין ונושאין אותו על כתפיהן: **טהורין.** מלקבל טומאה, דלא כלי תשמיש ולא תכשיט הוא: **ט בקשרים.** בן שיש לו געגועים על אביו נוטל האב רצועה של מנעל ימין וקושרה לו לבן בשמאלו, וכל זמן שאותו קשר עליו סרים הגעגועים מעליו בסגולה. ולהכי תני הבנים, שאין לבנות געגועים על אביהם כמו לבנים: **בזוגין.** כמין פעמונים קטנים. תרגום פעמון זהב, זגא דדהבא: **החרגול.** מין חגב, בדכתיב (ויקרא יא) את החרגול למינהו. ותולין אותה באוזן ומרפאין בה כאב האוזן: **ובשן של שועל.** דעבדי לשינתא. למאן דניים להקיצו תולין עליו שן של שועל חי, ולמאן דלא ניים כדי שישן תולין עליו שן של שועל מת: **ובמסמר מן הצלוב.** מסמר שבעף התלוי אם יניחורו על נפח שבמכה יסיר הנפח. ורמב"ם פירש, שמימין אותו בצואר מי שיש לו קדחת שלישיית וירפאנו: **ורבי מאיר אומר אף בחול אסור.** ואין הלכה כרבי מאיר, דקיי"ל כל דבר שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי ולא קרינן בהו ובחוקותיהם לא תלכו:

בשבת, ונכנסין בהן בעזרה. כסא וסמוכות שלו, טמאין מדרס, ואין יוצאין בהן בשבת, ואין נכנסין בהן בעזרה. אנקטמין טהורין, ואין יוצאין בהן: ט הבנים יוצאין בקשרים, ובני מלכים בזוגין. וכל אדם, אלא שדברו חכמים בהויה: י יוצאין בביצת החרגול, ובשן של שועל, ובמסמר מן הצלוב, משום רפואה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, אף בחול אסור, משום דרכי האמורי:

Gemara Shabbat 62b

גמרא שבת דף סב.

“[Those who ...] and anoint themselves with the best ointments [... are not grieved for the hurt of Yosef]” (Amos 6:6) — Rav Yehudah said in Shmuel's name, This refers to *pleiten* oil. Rav Yosef objected, Rabbi Yehudah ben Bava forbade [out of anguish over the destruction of the Temple] *pleiten* oil too, but they [the Sages] did not agree with him. Now if you say [that the prophet's objection] is on account of its being a luxury [the people, by setting their minds to such things, disregarded the teachings of the prophets], why did they not agree with him? Said Abbaye to him, Then according to your view, when it is written, “that drink in bowls of [*mizrekei*] wine” (ibid.) [which] Rabbi Ammi and Rabbi Ashi — one interpreted it [as meaning] *kenishkenim* [a large glass vessel with spouts from either side, from which several people could drink (see Rashi Avodah Zarah 72b)], while the other said, It means that they threw [*mezarkim*] their goblets to each other [in the manner of jugglers] — is that too forbidden?

Surely Rabbah son of Rav Huna visited the house of the Resh Galuta [Exilarch], who drank from a *kenishkenim*, yet he said nothing to him! Rather, the Rabbis forbade whatever provides both enjoyment and rejoicings; but that which is a luxury yet is not associated with rejoicing, the Rabbis did not forbid. “That lie upon beds of ivory, and stretch themselves [*seruchim*] upon their couches” (ibid., verse 4) — Rabbi Yosi son of Rabbi Chanina said, This refers to people who urinate before their beds, naked, [understanding *seruchim* as those who act indecently]. Rabbi Avahu derided this, If so, is that why it is written, “Therefore shall they now go captive with the first that go captive;” (ibid., verse 7) because they urinate before their beds naked they shall go captive with the first that go captive! Rather said Rabbi Avahu, This refers to people who eat and drink together, join their couches, exchange their wives, and make their couches foul [*masrichim*] through semen [with women] that are not theirs. Rabbi Avahu said — others say, In a *beraita* it was taught: Three things bring man to poverty, namely, urinating in front of one's bed, naked [i.e., being naked he does not want to trouble himself to dress and go outside to urinate], treating the washing of the hands with disrespect [eating without washing one's hands], and being cursed by one's wife in his presence. “Urinating in

(עמוס ו) ראשית שמנים ימשחו אמר רב יהודה אמר שמואל זה פלייטון. מתיב רב יוסף אף על פלייטון גזר רבי יהודה בן בבא ולא הודו לו ואי אמרת משום תענוג אמאי לא הודו לו אמר ליה אביי ולטעמיה הא דכתיב (שם) השותים במזורקי יין רבי אמר רבי אסי חד אמר קנישקנין. וחד אמר שמזורקיין כוסותיהן זה לזה הכי נמי דאסור והא רבה בר רב הונא אקלא לבי ריש גלותא ושתא בקנישקנין ולא אמר ליה ולא מידי. אלא כל מידי דאית ביה תענוג ואית ביה שמחה גזרו רבנן אבל מידי דאית ביה תענוג ולית ביה שמחה לא גזרו רבנן. (שם) השוככים על מטות שן וסרוחים על ערסותם. אמר רבי יוסי בר רבי חנינא מלמד שהיו משתינים מים בפני מטותיהם ערומים. מגדף בה רבי אבהו אי הכי היינו דכתיב (שם) לכן עתה יגלו בראש גולים. משום דמשתינין מים בפני מטותיהן ערומים יגלו בראש גולים אלא אמר רבי אבהו אלו בני אדם שהיו אוכלים ושותים זה עם זה ודובקין מטותיהן זו בזו ומחליפין נשותיהן זה עם זה ומסריחין ערסותם בשכבת זרע שאינו שלהם. אמר רבי אבהו ואמרי לה במתניתא תנא שלשה דברים מביאין את האדם לידי עניות ואלו הם. המשתין מים בפני מטתו ערום. והמזולזל בנטילת ידים. ושאשתו מקללתו בפניו.

front of one's bed, naked.” Rava said, [regarding urinating] This was said only when his face is turned towards the bed, but if it is turned in the opposite direction we have nothing against it. And even when his face is turned towards the bed, this was said only when it is onto the ground; but if it is into a vessel, we have nothing against it.

“And the treating of the washing of the hands with disrespect:” Rava said, This was said only when one does not wash his hands at all; but if he washes inadequately [using the barest minimum of water], we have nothing against it. But this is not so, for Rav Chisda said, I washed with full handfuls of water and was granted handfuls of prosperity.

וזה תולדות דף קל"ט ע"ב

ויהי רעב בארץ מלכד הרעב הראשון וגומר. רבי יהודה פתח ואמר (שם יא) יי צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שגנאה נפשו. כמה עובדיו קדשאו בריד הוא מתתקנן וכל מה דאיהו עביד כלא על דינא וקשוט כמה דכתיב (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא. תא חזי לא דן קדשא בריד הוא לאדם קדמא עד דפקיד ליה לתועלתיה דלא יסמי לביה ורעותיה לארח אחרא בגין דלא יסתאב ואיהו לא אסתמר ועבר על פקודא דמריה ולבתר בן דן ליה דינא ועם כל דא לא דן ליה כדקא חזי ליה ואוריך עמיה רוגזיה ואתקניא יומא חד דאיהו אלף שגין בר אינון שבועים שנים דמסר ליה לדור מלכא דלא חוו ליה מנרמיה כלום. כגונא דא לא דן ליה לבר נש כעובדיו בישין דאיהו עביד תדיר דאי הכי לא יכיל עלמא לאתקניא אלף קדשא בריד הוא אריך רוגזיה עם צדיקניא ועם רשיעיא יתיר מצדיקניא. עם רשיעיא בגין דיתובון בתיובתא שלימתא דיתקנימון בהאי עלמא ובעלמא דאתי כמה דכתיב (יחזקאל לג) חזי אני נאם יי וגומר אם אחרון וגומר כי אם בשוב רשע מדרך וחיה. וחיה בעלמא דין וחיה בעלמא דאתי ועל דא אוריך רוגזיה לון תדיר או בגין דיפוק מנהון גנעא טבא בעלמא כמה דאפיק אברהם מתרת דאיהו גנעא טבא ושרשא וחולקא טבא לעלמא אבל קדשא בריד הוא מנדקדק עם צדיקניא תדיר בכל עובדין דאינון עבדין בגין דרע דלא יכמון לימינא ולשמאלא ובגין כד אבחי לון לא בגיגיה דהא איהו ירע יצרא ותקפא דמהימנותא דילהון אלא בגין לארמא רישיהון בגיגיהו. כגונא דא עבר ליה לאברהם דכתיב (בראשית כב) והאלהים נסה את אברהם מאי נסה הרמת גם כמה דאת אמר (ישעיה סב) הרימו גם שאו גם ארים דגלא דיליה בכל עלמא ואף על גב דהא אתמר בגין דא קדשא בריד הוא ארים דגלא דאברהם בעיניהון דכלא דהא הוא דכתיב נסה את אברהם. אוף הכי קדשא בריד הוא בגין לארמא דגלא דצדיקניא איהו בחין לון לארמא רישיהו בכל עלמא:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Tzeidah La-Derekh, Page 211b

מספר צידה לדרך דף ריא:

Who will pray or fast or conciliate your

מי יתפלל או יתענה או ירצה בוראך על

Creator for your sins after your death? Death pursues you and follows your heels every day, at all times, at every hour and every moment. The grave and the dust will be your bed and the worms and maggots will be your friends, servants and your company. The dead [in the cemetery] at the city gate await your coming. They will not depart from there until you come to them. Are you not aware that they would like to return here in order to complete that which they have left lacking? How is it that you are ashamed before creations but not ashamed before your Creator? If you are your own faithful friend, prepare yourself during your short days for the long days, and from the place where everything is lost and transient for the place of that which exists and remains, and [then you will leave behind] the place of mourning and sorrow to [arrive at] the place of joy and gladness, and to go out from slavery to freedom, [prepare yourself] before you go out like one who goes out to be killed. May God remove the veil of blindness from over our faces, so that we may be enlightened with the light of life and consider His will as our will always. Amen.

May this be His will.

Practical Law:

Rambam, Foundation Laws of the Torah 6

(1) If a vessel has a Divine Name written on it, one must cut out the place where the Name is and store it away [in a repository for sacred writings]. Even if the name is engraved on a metal or glass vessel and one melts down the vessel, he is to be flogged. Instead, he cuts out its place and stores it away. Similarly, if the name is written on one's flesh, he should not wash, anoint himself, or stand in an unclean place. If it happens that he must immerse himself for a commandment, he binds a blade of grass around it and immerses. If he does not find a blade of grass, he surrounds it with his clothes. But he should not make them tight, so that it should not block [the water]. For they only said to bind [something] around it because it is forbidden to stand before a Divine Name when one is naked. (2) One who removes, in a destructive

עֹנֵף אַחֲרֵי מוֹתָךְ וְהַמּוֹת רוֹדְף אַחֲרֶיךָ וְהוֹלֵךְ עַל רַגְלֶיךָ בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע. וְיִהְיֶה הַקֶּבֶר וְהָעֶפְרָא מִטְתְּךָ וְהַתּוֹלְעַת וְהַרְמָה רַעִיף וּמִשְׁמִשִּׁיף וְצוֹתְךָ. וְהִנֵּה הַמַּתִּים בְּשַׁעַר הָעִיר מִיַּחֲלִים בּוֹאֵךְ וְלֹא יֵלְכוּ מִשָּׁם עַד שֶׁתָּבֹא אֲלֵיהֶם. הֲלֹא יִדְעַת שֶׁהֵיוּ חִפְצִים לְשׁוֹב הִנֵּה לְהַשְׁלִים חֲסְרוֹנָם וְאִיךָ תִּפְלֵם מִן הַיְצוּרִים וְלֹא תִּפְלֵם מִיּוֹצְרֶיךָ הֲכֵן עֲצֵמְךָ אִם אַתָּה אוֹהֵב נְאֻמָּן בְּיַמֶּיךָ הַקְּצָרִים לְיָמִים הָאָרוּכִים וּמִבֵּית הַהֶפְסֵד וְהַנְּסִיעָה לְבֵית הַקְּיָים וְהַנְּשָׂאָר וּמִבֵּית הָאֲבִילוֹת וְהַיְגוֹן לְבֵית הַשְּׂמֻחָה וְהַתְּעַנּוּג וְלְצֵאת מַעֲבָדוֹת לְחִירוֹת טָרֵם תִּצְאָא בְּצֵאת הַיּוֹצֵא לְהַרְיָגָה. ה' יִסִּיר מִטּוֹה הָעוֹרוֹן מֵעַל פְּנֵינוּ לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים וְלְעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ כְּרְצוֹנֵינוּ תְּמִיד אָמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן:

הלכה

הרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ו

א כָּלִי שֶׁהָיָה שֵׁם כְּתוּב עָלָיו קוֹצֵץ אֶת מְקוֹם הַשֵּׁם וְגוֹנְזוֹ וְאֵפִילוֹ הָיָה הַשֵּׁם חֶקֶק בְּכָלִי מִתְּכוֹת אוֹ בְּכָלִי זְכוּכִית וְהַתִּיף הַכָּלִי הָרִי זֶה לּוֹקָה אֲלֵא חוֹתְךָ אֶת מְקוֹמוֹ וְגוֹנְזוֹ. וְכֵן אִם הָיָה שֵׁם כְּתוּב עַל בְּשָׂרוֹ הָרִי זֶה לֹא יִרְחֹץ וְלֹא יִסּוֹף וְלֹא יַעֲמֹד בְּמְקוֹם הַטְּנוּפֶת. נִדְּמָנָה לוֹ טְבִילָה שֶׁל מִצְוֵה בּוֹרֵךְ עָלָיו גְּמִי וְטוֹבֵל. וְאִם לֹא מִצְאָ גְּמִי מִסָּבֵב בְּבִגְדָיו וְלֹא יִהְדַּק כְּדֵי שֶׁלֹּא יִחוּץ שְׂלֵא אִמְרוּ לְכַרוֹן עָלָיו אֲלֵא מִפְּנֵי שְׂאִסוֹר לְעֲמֹד בְּפָנֵי הַשֵּׁם כְּשֶׁהוּא עָרוּם: ב הַסּוֹתָר

manner, even one stone from the altar, the sanctuary, or the rest of the courtyard [of the Temple] is flogged. For it says concerning idolatry, “You will tear down their altars.” (Deuteronomy 12:3) And it is written, “Do not do so to the Lord your God.” (ibid., verse 4) Similarly, if one burns wood of Temple property in a destructive manner, he is flogged, as it says, “and you must burn their sacred trees with fire,” (ibid., verse 3) and it is written, “Do not do so to the Lord your God.” (ibid., verse 4) (3) It is forbidden to burn or actively destroy any sacred writings, their commentaries, or their explanations. One who actively destroys them is punished with lashes for rebellion. To what does this apply? To sacred writings that were written in sanctity by a Jew. But if a Jewish heretic writes a Torah scroll, it should be burned with the Divine Names that are in it, because

he does not believe in the holiness of the Name and did not write it for His sake. Rather, he imagines that this is like anything else. Since this is his intention, that Divine Name has not been sanctified. It is a commandment to burn it in order not to leave a name for heretics or their deeds. However, if a non-Jew writes a Divine Name, it must be stored away. Similarly, sacred writings that have worn out or that a non-Jew writes must be stored away.

אֶפִּילוּ אֶבֶן אַחַת דֶּרֶךְ הַשְּׁחִתָּה מִן הַמִּזְבֵּחַ אוּ מִן הַהֵיכָל אוּ מִשְׁאֵר הָעֶזְרָה לֹקֵה שְׁנֹאמַר בְּעִבּוּדָה זָרָה כִּי אֶת מִזְבְּחֹתֵם תִּתְּצוּן וּכְתִיב (דְּבָרִים יב) לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וְכֵן הַשְׁוֹרֵף עֲצֵי הַקֹּדֶשׁ דֶּרֶךְ הַשְּׁחִתָּה לֹקֵה שְׁנֹאמַר וְאֲשֵׁרִיהֶם תִּשְׂרֹפֶן בְּאֵשׁ וּכְתִיב לֹא תַעֲשׂוּן כֵּן לַה' אֱלֹהֵיכֶם: ג כְּתָבִי הַקֹּדֶשׁ בְּלֵן וּפִירוּשֵׁיהֶן וּבִיאורֵיהֶן אֶסוּר לְשׂוֹרְפָם אוּ לֵאבְדָם בְּיַד וְהַמֵּאבְדֵן בְּיַד מִכֵּין אוֹתוֹ מִכַּת מֵרְדוּת. בְּמֵה דְבָרִים אֲמֹרִים בְּכַתְבֵי הַקֹּדֶשׁ שְׁכַתְּבֶם יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁה אֲבָל אֶפִּיקוּרוֹס יִשְׂרָאֵל שְׁכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה שׁוֹרְפִין אוֹתוֹ עִם הָאֲזָכָרוֹת שֶׁבּוּ מִפְּנֵי שְׂאִינוּ מֵאֲמִין בְּקֹדֶשֶׁת הַשֵּׁם וְלֹא כְּתָבוּ לְשִׁמּוֹ אֶלֶּא שֶׁהוּא מַעֲלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁזֶה כִּשְׂאֵר הַדְּבָרִים וְהוּאִיל וְדַעְתּוֹ כֵּן לֹא נִתְקַדֵּשׁ הַשֵּׁם וּמִצְוָה לְשׂוֹרְפוֹ בְּיַד שְׂלֵא לְהַנִּיחַ שֵׁם לְאֶפִּיקוּרוֹסִים וְלֹא לְמַעֲשֵׂיהֶם אֲבָל גּוֹי שְׁכַתֵּב אֶת הַשֵּׁם גּוֹזֵין אוֹתוֹ. וְכֵן כְּתָבִי הַקֹּדֶשׁ שֶׁבְּלוּ. אוּ שְׁכַתְּבֵן גּוֹי יִגְנוּוּ:

TOLDOT FOR TUESDAY

TORAH

תולדות ליום שלישי

תורה

כיון בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הגפש משבת שעברה

כט ובשיל יעקב תבשילא
ואתא (נ"א ועל) עשו מן
חקלא והוא משלהי: ו ואמר

כט ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה
והוא עיף: ו ויאמר עשו אל-יעקב

(29) Yaakov cooked a stew, and Eisav came from the field; he was exhausted.
(30) So Eisav said to Yaakov: That red stuff! Pour some of that red stuff into my

RASHI

רש"י

(29) ויזד — [This word] denotes “cooking,” (כט) ויזד. לשון בשול בתרגומו: והוא עיף. ברציחה. ובשיל, [by Onkelos, just as it is translated

He was exhausted — [From what was he exhausted?] From murder. [This expression of